

# ОБЛАСТНИЯТ УПРАВИТЕЛ. ИСТОРИЧЕСКИ ТРАДИЦИИ. СТАТУТ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА.

*Богдан Йорданов<sup>1</sup>*

## **Анотация**

Настоящото изследване на фигурата на областния управител се фокусира конкретно върху историческите традиции на институцията и най – общо разглежда неговия статут и организацията на дейността му. Направен е преглед на нормативната уредба в Закона за администрацията и Устройствения правилник на областните администрации, които определят основната нормативна рамка на правното положение на областния управител. Синтезирани са негови основни функции и групи правомощия, свързани с организацията на дейността му и управляваната от него областна администрация. Анализирани са предимства и недостатъци на законодателството по тези въпроси. Направени са препоръки *de lege ferenda* в процеса на децентрализация за предоставяне на повече самостоятелни правомощия и отговорност на областния управител за изпълнение на целите и задачите възложени му от Конституцията на Република България.

## **Summary**

**The district governor. Historical traditions. Status and organization of the activity.**

**Bogdan Yordanov**

The present study of the figure of the district governor focuses specifically on the historical traditions of the institution and in general examines his status and organization of his activities. A review of the Administration Act and the Rules of the District Administrations has been made, which define the basic legal framework of the legal position of the district governor. His basic functions and groups of powers related to the organization of his activities and the district administration under his management have been generalized. Analyzed are the advantages and disadvantages of the legislation on these issues. The author makes recommendations *de lege ferenda* about the decentralization process to provide more independent authority and responsibility for the district governor to fulfill the objectives and tasks assigned to him by the Constitution of the Republic of Bulgaria.

---

<sup>1</sup> Доктор по право, доцент по Административно право и процес в ЮФ на ПУ „П. Хилендарски“

Съгласно чл. 135, ал.1 от Конституцията територията на Република България се дели на общини и области. Областта е териториално образувание с административно предназначение съгласно Закона за административно-териториалното устройство на Република България (ЗАТУРБ). Тя се състои от няколко съседни общини. При създаването на областите се вземат предвид физико-географските особености на територията, наличието на населено място, което може да е културен и стопански център с изградени социална и техническа инфраструктура и добри транспортни връзки. Наименование на областта е наименованието на населеното място - неин административен център.

Управлението на областта се осъществява от областен управител. Областният управител се назначава от Министерски съвет и е представител на централната изпълнителна власт, който осъществява определени организационни и контролни функции. Той е централен административен орган с местно значение и обща компетентност на територията на съответната област.

### **Исторически традиции**

Фигурата на областния управител е традиционна за българската правна система. Нейните исторически корени се крият още в периода XVIII - XIX век по време на османското владичество по българските земи. В резултат на икономически, социални и политически реформи и под натиска на външни сили турското правителство е принудено да признае определени политически правомощия на църковните български общини. Особено ясно се открива отстъплението на турското правителство по отношение на българските общини с приемането на Хатишерифа от 1839 година и Хатихумаюна от 1856 година, с които за първи път правно се урежда възможността за българското население да избира съвети “ихтияр меджлиси”, посредством, които да се решават макар и единични въпроси от местно значение, от ежедневието на населението.

В съответствие с идеята на Вилаетската реформа за силна централизирана власт, фигурата на областния управител се утвърждава в лицето на мюдюрин - представител на централната власт, като за мюдюрин обикновено е назначаван турски гражданин. Мюдюринът е лицето, което упражнява контрола на централната власт спрямо признатите съвети за решаване на местните дела и в голяма степен притежава правомощия, ограничаващи компетентността на съветите.

След Освобождението фигурата на областния управител е предвидена по действието на Търновската конституция и специалните закони: Закон за окръжните управители и околийските началници (ДВ, бр. 116 от 9.X.1882 г.), Закон за градските общини (ДВ, бр. 69 от 19.VII.1886 г.), Наредба - закон за градските общини (ДВ, бр. 114 от 20.VIII.1934 г.) и др. Правното положение на областния управител в следосвобожденска България е изградено въз основа на възприетия от Търновската конституция принцип за разделение на властите и в съответствие с новото административно-териториално деление на страната на окръзи, околии и общини. Областният управител е замислен и правно уреден като местен държавен орган и по-специално като административен орган с обща компетентност на територията на съответния окръг.

Конституциите от 1947 година и 1971 година не познават и не уреждат фигурата на областния управител. Основна причина за това е нововъведеният принцип за единството на властта, както и новото административно-териториално устройство на страната. В административно-териториалното ни деление не съществуват области. Държавните функции по места се поемат от колективни органи – окръжни народни съвети и техните изпълнителни комитети. Те са конституирани като колективни органи на държавното управление с обща компетентност по всички въпроси, свързани с изграждането, развитието, благоустройството, хигиенизирането, обществения ред и други на територията на окръга. В действителност може да се открие известна приемственост между правомощията на изпълнителните комитети на окръжните народни съвети и тези на бившите областни управители, но наименоването, структурата и предназначението на двете институционални образувания са свършено различни, поради което може да се твърди, че те са различни държавни органи, създадени и призвани да решават задачи в различна социална и правна действителност.

Конституцията на Република България от 1991 година възстановява и утвърждава фигурата на областния управител в правната ни система. Въведено е ново административно-териториално деление и нови административно-териториални единици – области. Съгласно чл. 142 от Конституцията областта е административно-териториална единица за провеждане на регионална политика, за осъществяване на държавно управление по места и за осигуряване на съответствие между националните и местните интереси.

Управлението на областта се осъществява от областен управител, подпомаган от областна администрация (чл. 143, ал. 1 от КРБ).

Областният управител осигурява провеждането на държавната политика, отговаря за защитата на националните интереси, на законността и обществения ред и осъществява административен контрол. (чл. 143, ал. 3 от КРБ).

Фигурата на областния управител е позната и в други европейски страни. Във Франция областния управител се нарича „Префект“, а в Англия - „Губернатор“.

Правната рамка, определяща статута и правомощията на областния управител, съответно структурата, функциите и дейността на ръководената от него областна администрация е очертана в Конституцията на Република България, Закона за администрацията и Устройствения правилник на областните администрации.

### **Статут на областния управител**

Статутът на областния управител и на неговата администрация са предмет на подробна регламентация в Закона за администрацията (ЗА) и в Устройствения правилник на областните администрации (УПОА), които определят основната нормативна рамка на въпроса за правното положение и същност на областните управители. Очертаното в Конституцията предназначение на областта като административно-териториална единица предопределя до голяма степен статута и ролята на областния управител.

Статутът на областния управител се определя от следните характеристики, на базата на съвкупност от различни критерии:

1. Според вида органи на власт: орган на изпълнителната власт;
2. Според принадлежността към държавните органи на местното самоуправление и администрация: централен държавен орган с местно значение;
3. Според вида компетентност: орган с обща компетентност;
4. Според териториалния обхват на правомощията, свързани с осъществяване на държавното управление: регионален орган;
5. Според начина на вземане на решения: индивидуален орган;
6. Според начина на финансиране: второстепенен разпоредител с бюджетни кредити;
7. Според начина на формиране: назначаем орган;

Областният управител е териториален орган на изпълнителната власт. Според начина на вземане на решения той е едноличен орган на изпълнителната власт в областта, който осъществява държавното управление по места и осигурява съответствие между националните и местните интереси при провеждане на регионалната политика (чл. 29, ал. 1 от ЗА). Той не е орган на местното самоуправление, нито елемент от неговата система, а е изнесен в областта орган на правителството, който осъществява определени организиращи и контролни функции.

Областният управител има статут на висш държавен служител от системата на правителството. Той се назначава с решение на Министерския съвет (чл. 29, ал. 3 от ЗА) и е отговорен пред него (чл. 57 ал. 3 от ЗА). В това отношение е поставен по-високо от заместник-министрите, които се назначават и освобождават от длъжност от министър-председателя. Това се дължи на факта, че областният управител е представител, както на правителството като цяло, така и на всеки министър на територията на областта.

Областният управител представлява политическа фигура – орган на правителството, който упражнява определена организираща и контролна функция. Областните управители се назначават на политически принцип и определянето им е израз на волята на управляващите политически сили. Областният управител е политическа фигура, назначавана от Министерския съвет и като такава неговата политическа принадлежност е критерий за избора му. Той трябва да бъде лоялен към правителството – да го информира редовно за всички проблеми в областта, за настроенията сред населението или в отделни социални групи. Областният управител трябва да се стреми максимално да не създава настроения или провежда действия против правителството. От друга страна правителството също е ограничено да възлага нови задачи на областните управители извън посочените в Конституцията.

Областните управители могат да участват като представители на държавата в съвети, комитети, одитни комитети, комисии, работни групи, органи на управление или контрол на търговските дружества с държавно участие в капитала, органи на управление или контрол на фондове, сметки и други, които не са юридически лица, или органи на управление и контрол на юридическите лица, създадени със закон или вътрешноведомствен акт, за което не получават възнаграждение (чл. 19, ал. 7 от ЗА).

Упражняването на правомощия на областен управител е обусловено от законово определени ограничения – наличие на т.нар. “отрицателни предпоставки” или “изисквания за съвместимост”.

Съгласно чл. 19, ал. 6 от Закона за администрацията, областните управители не могат:

1. Да заемат друга държавна длъжност;
2. Да упражняват търговска дейност или да са управители, търговски пълномощници, търговски представители, прокуристи, търговски посредници, ликвидатори или синдици;
3. Да са членове на орган на управление или контрол на юридическо лице с нестопанска цел, търговско дружество или кооперация;
4. Да упражняват свободна професия, с изключение на научна или преподавателска дейност или упражняване на авторски и сродни права;
5. Да бъдат ръководители на предизборен щаб на партия, коалиция от партии или инициативен комитет;

Компетенциите на областния управител нормативно са обособени в четири направления:

1. Да осигуряват провеждането на държавната политика, т.е. да провеждат необходимите действия за постигане на целите, които са заложили в законите и в актовете на правителството.

2. Областният управител отговаря за защитата на националните интереси. Областта като място, където се пресичат националните с местни, групови интереси и правата на отделните индивиди има ключова роля за развитието на страната. В този смисъл задачата му е да не допуска интересите на отделни териториални общности (общини) и групи (етнически, религиозни и др.), както и частни интереси да надделяват над общите национални стратегии за развитие и по този начин да се внася напрежение в обществото и държавата.

3. Третата група правомощия на областния управител са свързани със защитата на законността и на обществения ред на територията на областта. Те са насочени както за защита на интересите на държавата, така и на правата и свободите на гражданите, които са уредени с конституцията.

Част от проблемите областният управител може да разреши чрез разпоредителни действия в рамките на предоставените му правомощия, а в други случаи разчита на съдействието на прокуратура, полиция и съд.

4. Четвъртата група правомощия на областния управител са в сферата на административния контрол по отношение на други административни органи.

Компетенциите на областния управител са тясно свързани с цялостната дейност на държавната администрация в областта. Той е преди всичко високопоставен, опитен професионалист в администрацията и неговата главна задача е да осигури организация и ефективност в дейността на всички държавни и общински органи и учреждения на изпълнителната власт, което е гаранция за успешното провеждане на правителствената политика и за развитието на местното самоуправление.

В Закона за администрацията (ЗА) и Устройствения правилник на областните администрации (УПОА) са регламентирани по най-общ начин основните функции на областния управител като орган на изпълнителната власт и орган по назначаване. Тяхното конкретно съдържание и форми на проявление са установени в общите и специални закони и подзаконови нормативни актове към тях чрез предоставени конкретни правомощия в различни области на обществения живот. Част от тези функции са детайлно и ясно регулирани от законодателството и имат реално приложение.

Най-общо областният управител осъществява два вида функции:

1. Публичноправни - в качеството си на орган на държавната администрация;

До областния управител се подават молби и заявления за административните услуги, осъществявани в областната администрация, както и жалби срещу актове и действия на кметовете на общини, общинските съвети и на ръководителите на териториалните звена на изпълнителната власт.

2. Частноправни - в качеството си на законен представител на държавата в имуществените отношения. При осъществяване на сделки (продажби, замени, отдаване под наем, учредяване на ограничени вещни права) областният управител действа като равностоен субект от гражданското право и сключва договори, спогодби и др.

Към областния управител гражданите могат да се обръщат по въпроси, касаещи недвижимите имоти, намиращи се на територията на областта. Такива са случаите на разпореждане с недвижими имоти - частна държавна собственост, а именно: продажбата и замяната им, извършването на делба на съсобствени недвижими имоти, учредяването на ограничени вещни права върху тях, както и безвъзмездното им прехвърляне в собственост или учредяване. Наред с това държавните имоти, които не са предоставени за управление по установения ред, се управляват от областния управител. Към областния управител гражданите или юридическите лица могат да се обръщат при необходимост от справки, удостоверения и преписи от актове относно държавни имоти.

При осъществяване на сделки (продажби, замени, отдаване под наем, учредяване на ограничени вещни права) областният управител действа като равнопоставен субект на гражданското право и сключва договори, спогодби и др.

Други функции на областния управител (основно тези, отнасящи се до координацията и взаимодействието) имат по-скоро декларативен и пожелателен характер, тъй като не са подплатени от конкретни, ясно посочени правомощия и ред за упражняването им в съответните закони, нито има регламент за последиците от неосъществяването им (Закон за насърчаване на инвестициите, Закон за насърчаване на заетостта, Закон за енергийната ефективност и др.). За да се превърнат в работещи функции и да водят до постигане на целените резултати, е необходимо да се предвидят начинът и формата на взаимодействие, предоставяне на по-големи възможности на областния управител за действие, с разписването на конкретни и ясно разграничени правомощия и отговорности по отношение на координацията.

Най-общо правомощията на областния управител могат да бъдат групирани в следните основни групи:

1. Правомощия по общо ръководство, организация на държавната дейност и политика на територията на областта. Към тази група се включват още и правомощията на областният управител при осъществяване на поземлената реформа и налагането на административни наказания във връзка със специалните случаи на установяване на административни нарушения, предвидени в законодателството.

2. Правомощия от контролно естество по отношение актовете на органите на местното самоуправление и по отношение изпълнение на актовете на ръководителите на териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт на територията на областта.

3. Специално място сред правомощията на областния управител заемат тези, отнасящи се до организацията и ръководството на дейностите по защитата на населението, културните и материалните ценности, околната среда, както и по овладяването и преодоляването на последиците от кризи в областта. Областният управител председателства съвета по сигурност и управление при кризи. Правомощията му са свързани с организацията и ръководството на защитата на населението при бедствия и аварии.

4. Възложените му правомощия във връзка с опазването и защитата на държавната собственост на територията на областта, като във връзка с това може да утвърждава актове за държавна собственост на недвижими имоти; управлява държавната собственост чрез отдаване под наем, разпореждане с държавни имоти и др.

Териториалната компетентност на областния управител е в границите на съответната област.

Съгласно чл. 19а от Закона за администрацията, областните управители имат всички права по трудово правоотношение освен тези, които противоречат или са несъвместими с тяхното правно положение.

Тъй като областния управител не е мандатен орган, трудовото му правоотношение може да бъде прекратено без предизвестие от органа, който го назначава (Министерски съвет), по негова преценка (чл. 19а, ал. 2 от ЗА). Това потвърждава концепцията за политическия характер на фигурата на областния управител и неговото политическо назначение. Въвеждането на подобна възможност в закона е легална форма за прекратяване на трудовото правоотношение на областния управител без процедура, единствено по субективната преценка на органа по назначаване от гледна точка на политическата целесъобразност и личното политическо доверие към него. В този смисъл положението на областния управител не се ползва със стабилността, сигурността и преференциите на едно служебно правоотношение, например.

Правоотношенията с областните управители се прекратяват без предизвестие от органа, който ги назначава, при неизпълнение на задължението по чл. 13, ал. 2 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси или при влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (чл. 19а, ал. 3 от ЗА).

### **Организация на дейността на областния управител и областната администрация**

Областните управители създават на свое пряко подчинение политически кабинет (чл. 27 от ЗА), който представлява организационна структура със съвещателни, контролни и информационно-аналитични функции, подпомагаща съответния орган на изпълнителната власт при определянето и провеждането на правителствената политика в сферата на неговите правомощия, както и при представянето ѝ пред обществото. (чл. 27, ал. 2 от ЗА). Политическият кабинет организира и връзките на органа на изпълнителната власт с другите държавни органи и с обществеността. (чл. 27, ал. 4 от ЗА). Работата на политическия кабинет се организира от началник на кабинета (чл. 28, ал. 1 от ЗА), а съставът му включва заместник-областните управители и експертът, отговарящ за връзките с обществеността (чл. 28, ал. 2 от ЗА).

Съгласно чл. 76 ал. 3 т. 1, т. 2 и т. 3 от УПОА политическият кабинет има следните функции:

1. Подпомага областния управител при вземането на решения, осигуряващи провеждането на държавната политика в сферата на правомощията му;
2. Обменя информация с политическите кабинети на членовете на Министерския съвет и на другите областни управители за изпълнението на приетата от правителството политика;
3. Организира и осъществява връзките на областния управител с другите държавни органи и с обществеността.

При осъществяване на своята дейност областният управител се подпомага от заместник-областните управители и от областна администрация (чл. 29, ал. 2 от ЗА). Областните управители определят правомощията и ресора на заместник-областните управители (чл. 30, ал. 1 от ЗА), но не ги назначават. Заместник-областните управители се назначават от министър-председателя (чл. 3, ал. 4 от УПОА). В отсъствие на областния управител той се замества от определен от него с писмена заповед заместник-областен управител (чл. 30, ал. 2 от ЗА). Областният управител може да възложи с писмена заповед и изпълнението на отделни функции на заместник-областните управители съобразно определените им ресори. Той може да възложи и изпълнението на дейностите по провеждане на информационната политика на служител, отговарящ за връзките с обществеността, който се включва в състава на политическия кабинет (чл 76 ал. 2 от УПОА).

Административното ръководство на областната администрация се осъществява от главен секретар (чл. 12 от УПОА), който се назначава от областния управител. Кръгът от правомощия на главния секретар са посочени в Устройствения правилник на областните администрации и имат основно административно-организационно-контролен характер в рамките на съответната администрация. При отсъствие на главния секретар от страната или когато той ползва законоустановен отпуск, за всеки конкретен случай неговите функции се изпълняват от определен от областния управител директор на дирекция (чл.14а от УПОА).

За осъществяване на функциите си по финансово управление и контрол в администрацията областният управител може да делегира правомощията си на лице от състава на администрацията. Тази делегация обаче не освобождава областния управител от отговорност за изпълнението на делегираните правомощия.

Това е така, тъй като областният управител е административен орган и като такъв притежава определени властнически правомощия и компетентност и независимо дали осъществява функциите си лично или чрез упълномощено (изрично натоварено за това) лице, при всички случаи той носи отговорността за изпълнение на вменените му по закон или следващи от заеманото положение задължения.

Областният управител взаимодейства с органите на местното самоуправление на територията на областта, с органите на изпълнителната власт и с други институции, невяклучени в системата на изпълнителната власт (чл. 5, ал. 1 от УПОА) и осъществява сътрудничество с ръководствата на териториалните структури на синдикатите, на организациите на работодателите, на организациите за социална защита и на неправителствените организации (чл. 5, ал. 2 от УПОА).

При изпълнение на функциите си и в рамките на предоставените му правомощия, областният управител издава ненормативни административни актове – заповеди и решения. Актовете на областният управител подлежат на съдебен контрол пред съответния регионален административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс (АПК). В границите на предоставените му правомощия, областният управител издава заповеди (чл. 32, ал. 1 от ЗА), които могат да се обжалват пред съответния административен съд (чл. 32, ал. 2 от ЗА).

При осъществяване на своите правомощия, областният управител, освен от заместник-областни управители, е подпомаган и от областна администрация (чл. 57 ал. 1 от ЗА), която ръководи и представлява (чл. 57 ал. 3 от ЗА). Областната администрация е териториална администрация на изпълнителната власт с обща компетентност. Тя е юридическо лице на бюджетна издръжка (чл. 57 ал. 2 от ЗА) – второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министър-председателя, със седалище - населеното място, административен център на областта (чл. 2 ал. 1 от УПОА). Нейната дейност, структура, организация на работа и състав се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет (чл. 58 от ЗА).

Областната администрация подпомага областния управител при осъществяване на правомощията му, осигурява технически дейността му и извършва дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица (чл. 2 ал. 3 от УПОА). Областите разполагат с бюджет, но нямат собствени приходи. Съгласно чл. 2 ал. 2 от Устройствения правилник за областните администрации (УПОА), областният управител е второстепенен разпоредител с бюджет към първостепенния разпоредител с бюджет по бюджета на Министерския съвет.

За областната администрация важат всички общи и принципни положения, отнасящи се до държавната администрация като цяло, регламентирани в Закона за администрацията и в Наредбата за общите правила за организацията на административното обслужване. Областната администрация планира и изпълнява дейността си по начин, който води до постигане на висок обществен резултат при възможно най-икономично използване на ресурсите.

Според характера на дейността, която извършват, административните звена в областната администрация са обособени в обща и специализирана администрация, организирана в дирекции (чл. 8 чл. 1 от УПОА). Компетентността на общата и на специализираната администрация, техните функции и задачи са изброени в УПОА.

Общата администрация е организирана в дирекция "Административно-правно обслужване, финанси и управление на собствеността" (чл. 9 ал. 1 от УПОА). Според функционалното и предназначение общата администрация осигурява технически дейността на областния управител (като ръководител на администрацията), на специализираната администрация и дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица (чл. 9 ал. 1 от УПОА).

Специализираната администрация е организирана в дирекция "Административен контрол, регионално развитие и държавна собственост" (чл. 10 ал. 1 от УПОА). Според функционалното и предназначение специализираната администрация подпомага и осигурява осъществяването на правомощията на областния управител свързани с неговата компетентност (чл. 10 ал. 2 от УПОА).

Освен горепосочените дирекции, в областните администрации функционират дирекции "Техническо съдействие, координация и управление на регионални програми и планове". Устройството и дейността на тези дирекции със специализирана насоченост, както и изискванията за заемане на длъжностите в тях се уреждат с правилник, издаден от министъра на регионалното развитие и благоустройството след съгласуване с министъра на финансите, министъра на икономиката и енергетиката, министъра на труда и социалната политика, министъра на земеделието, министъра на околната среда и водите и министъра на транспорта.

Административните звена в областната администрация осъществяват своята дейност в съответствие с определените в правилника функции (чл. 22 ал. 1 от УПОА). Непосредственото функционално ръководство на административното звено се осъществява от неговия ръководител (чл. 22 ал. в от УПОА). При отсъствие на ръководителя на административното звено той се замества от определено със заповед лице от състава на областната администрация (чл. 22 ал. 4 от УПОА).

Някои от служителите в областните администрации имат статута на държавни служители и се назначават областният управител, а други се назначават по трудово правоотношение (чл. 19 ал. 1 от УПОА). Служителите в областната администрация осъществяват своята дейност в съответствие със Закона за държавния служител, Кодекса на труда, Административнопроцесуалния кодекс, Наредбата за общите правила за организацията на административното обслужване и другите нормативни актове (чл. 19 ал. 2 от УПОА). Служителите в администрацията носят отговорност за своите действия по ред, определен със закон.

При организиране работата в областната администрация, областният управител има следните правомощия:

- назначава главния секретар (чл. 13 от УПОА);
- създава към дирекциите от общата и специализираната администрация отдели, а при необходимост и сектори към отделите (чл. 11 ал. 1 от УПОА);
- разпределя служебните преписки, предварително регистрирани в деловодството, с резолюция до съответните ръководители на административните звена (чл. 21 от УПОА);
- създава със заповед организация за въвеждането на работно време с променливи граници и за отчитане на работното време на служителите (чл. 26, ал. 2 от УПОА);
- с негова заповед може да бъде установен различен ред за ползване на почивките от служителите в звеното за административно обслужване (чл. 26, ал. 3 от УПОА);
- при наличие на обективни обстоятелства по изключение той може да установи със заповед друго разпределение на работното време за период не по-дълъг от 10 работни дни, като е длъжен да уведоми за това главния секретар на Министерския съвет (чл. 26, ал. 4 от УПОА);
- със заповеди на областния управител могат да се уреждат и други въпроси от организацията на работа на областната администрация (чл. 27 от УПОА).

Дейността на областния управител не е безконтролна. От гледна точка на йерархическото му място в държавния административен апарат, областният управител следва да се отчита пред Министерския съвет. В тази връзка областният управител се отчита пред Правителството като представя ежегоден доклад за дейността на областната администрация в Министерския съвет (чл. 59 от ЗА) и ежегоден доклад за състоянието на областната администрация на главния секретар на Министерски съвет (чл. 6, ал. 2 от УПОА).

В годишните доклади за дейността на областните администрации се отчита изпълнението на поставените стратегически цели и приоритети от програмата на Министерския съвет. Докладите се публикуват в електронната страница на съответната административна структура или се оповестяват по друг обичаен начин ежегодно до 28 февруари (чл. 63 от ЗА).

### **Заклучение**

С организирането на територията на Република България на области и предоставянето на ръководството им на областните управители, подпомагани от областна администрация, се цели реализирането на важни обществени приоритети – по-добри и качествени услуги за гражданите, по-ефективно използване на ресурсите, ясно разпределение на отговорностите, по-високо качество на живота.

Включването в териториалния обхват на една област на няколко общини, в които се осъществяват принципите на местното самоуправление и местната администрация, прави фигурата на областния управител ключова в процеса на осигуряване на съответствие между националните и местните интереси и на осъществяването на координация между специализираните териториални звена на централното държавно управление по отношение прилагането на секторните политики.

В условията на разнообразие в географските и екологичните условия на територията на страната, различната степен на социално-икономическо развитие на отделните райони, специфичните традиции в отделните части, зрелостта на гражданското общество и други обективни и субективни фактори, формиращи специфичния облик на всяка област и определящи насоките ѝ на индивидуално развитие, фигурата на областния управител в качеството му на проводник на държавната политика по места става все по-значима и изисква оптимизиране на статута и функциите му чрез актуализиране на действащата нормативна база в посока разширяване кръга му на правомощия и по-голяма оперативна самостоятелност.

Изследвайки правомощията на органите на централното управление по места, може да се заключи, че в законодателно отношение има напредък в тази област на административната реформа, но е необходимо *de lege ferenda* допълнително и задълбочено преразглеждане на концепцията за фигурата и статута на областния управител в системата на държавния апарат в посока развитие на процеса на децентрализация и предоставяне на повече самостоятелни правомощия и отговорност, за да изпълнява областният управител задачите и целите, заложи в основния закон – Конституцията на Република България.